

Η Κύπρος τιμά την 1η Απριλίου: 71 χρόνια μετά την έναρξη του Απελευθερωτικού Αγώνα της ΕΟΚΑ

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Ήταν 1η Απριλίου του 1955 όταν δόθηκε το σάλπισμα εγρήγορσης για τη λευτεριά μέσα από τον αγώνα της Εθνικής Οργάνωσης Κυπρίων Αγωνιστών ([ΕΟΚΑ](#)) στην [Κύπρο](#) για την αποτίναξη της βρετανικής αποικιοκρατίας. 69 χρόνια έχουν περάσει από την έναρξη του απελευθερωτικού αγώνα και τιμούμε όλους τους ήρωες μας του τίμιου εκείνου αγώνα.

Την ημέρα αυτή μνημονεύονται όλοι εκείνοι, ήρωες και μάρτυρες, κληρικοί και λαϊκοί που αντιστάθηκαν μέχρι θανάτου για τα ιδανικά της πίστεως και της πατρίδος. Η Κύπρος έζησε στιγμές των ηρώων του 1821, με το απaráμιλλο σθένος που εκδήλωσε ολόκληρος ο λαός, ιδιαίτερα οι νέοι της, έφηβοι, άνδρες και γυναίκες. Ήταν η φωνή των αιωνίων προγόνων για απελευθέρωση από τα δεσμά της αποικιοκρατίας.

Πανηγυρικές δοξολογίες και εκδηλώσεις

Με πανηγυρικές δοξολογίες και εκδηλώσεις τιμάται σήμερα σε όλες τις πόλεις της ελεύθερης Κύπρου η εθνική επέτειος της 1ης Απριλίου 1955.

Στη **Λευκωσία**, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Νίκος Χριστοδουλίδης και η Πρόεδρος της Βουλής Αννίτα Δημητρίου θα παραστούν στην πανηγυρική δοξολογία που θα τελεστεί στον Καθεδρικό Ναό Αποστόλου Βαρνάβα στις 10.00 π.μ. Τον πανηγυρικό της ημέρας θα εκφωνήσει ο Γιάννης Λάμπρου, ιστορικός και συγγραφέας.

Στις 11.15 πμ, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας θα μεταβεί στα Φυλακισμένα Μνήματα, όπου ο Αρχιεπίσκοπος Κύπρου Γεώργιος, θα τελέσει τρισάγιο στους τάφους των ηρώων και θα ακολουθήσει κατάθεση στεφάνων. Παρούσα στη δοξολογία και στα Φυλακισμένα Μνήματα θα είναι και η Πρόεδρος της Βουλής.

Στις 4.00 μ.μ., ο Πρόεδρος Χριστοδουλίδης θα παραστεί και θα απευθύνει χαιρετισμό στις εκδηλώσεις του Συνδέσμου Αγωνιστών του Απελευθερωτικού Αγώνα 1955-´59, στο Κλειστό Γυμναστήριο «ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ». Το παρών θα δώσει και η Πρόεδρος της Βουλής.

Πανηγυρικές δοξολογίες, εκδηλώσεις και παρελάσεις πραγματοποιούνται και στις υπόλοιπες πόλεις της ελεύθερης Κύπρου.

Στη **Λεμεσό**, θα παραστεί, εκ μέρους της Κυβέρνησης, στην Πανηγυρική Δοξολογία που θα γίνει στις 10.00 π.μ. στον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου, η Υφυπουργός Πολιτισμού, Βασιλική Κασσιανίδου.

Στη **Λάρνακα**, θα παραστεί η Υφυπουργός Κοινωνικής Πρόνοιας Κλέα Παπαέλληνα, στον Ιερό Ναό Αγίου Λαζάρου, στις 10.00 π.μ., ενώ στην Πάφο θα παρευρεθεί ο Κυβερνητικός Εκπρόσωπος Κωνσταντίνος Λετυμπιώτης, στον Μητροπολιτικό Ναό Αγίου Θεοδώρου, στις 10.00 π.μ.

Τέλος, στο **Παραλίμνι** θα εκπροσωπήσει την Κυβέρνηση στην Πανηγυρική Δοξολογία που θα γίνει στις 9.30 π.μ. στον Μητροπολιτικό Ναό Αγίου Γεωργίου, ο Υπουργός Εσωτερικών Κωνσταντίνος Ιωάννου.

Ο αγώνας

Την 1η Απριλίου 1955 οι Ελληνοκύπριοι ξεσηκώθηκαν για να αποτινάξουν τον

βρετανικό ζυγό, με στόχο την «Ένωση» με τη μητέρα-πατρίδα Ελλάδα. Ο αγώνας τους έληξε με τις «Συμφωνίες Λονδίνου - Ζυρίχης» (19 Φεβρουαρίου 1959), με τις οποίες η Κύπρος ανακηρύχθηκε ανεξάρτητο κράτος.

Το αίτημα των Ελληνοκυπρίων για την αποτίναξη της βρετανικής κατοχής στη Μεγαλόνησο και την ένωση με την Ελλάδα ήρθε δυναμικά στο προσκήνιο το 1950, με το δημοψήφισμα της 15ης Ιανουαρίου (το διοργάνωσε η Εκκλησία της Κύπρου και το 95,7% των ψηφισάντων τάχθηκε υπέρ της ένωσης με την Ελλάδα) και την εκλογή του Μακαρίου Γ' ως Αρχιεπισκόπου Κύπρου στις 20 Οκτωβρίου. Ήταν η εποχή που η αποικιοκρατία έπνεε τα λοίσθια και η μία μετά την άλλη οι κατακτημένες χώρες επιζητούσαν δυναμικά την ανεξαρτησία τους.

Οι κυβερνήσεις των Αθηνών, με την προτροπή της ελληνοκυπριακής ηγεσίας και υπό την πίεση των οργανώσεων του Κυπριακού Αγώνα στην Αθήνα, κατέβαλλαν προσπάθειες για τη διεθνοποίηση του θέματος, με διαδοχικές προσφυγές στον ΟΗΕ. Στις 10 Νοεμβρίου 1954 ο απόστρατος συνταγματάρχης Γεώργιος «Διγενής» Γρίβας (1897-1974) φθάνει στο νησί και συγκροτεί την Εθνική Οργάνωση Κυπρίων Αγωνιστών (ΕΟΚΑ), η οποία την 1η Απριλίου 1955 αναλαμβάνει δράση κατά των Βρετανών αποικιοκρατών, σηματοδοτώντας την έναρξη του απελευθερωτικού αγώνα των Κυπρίων. Ο γεννημένος στην Κύπρο Γρίβας είχε διατελέσει αξιωματικός του ελληνικού στρατού και κατά τη διάρκεια της γερμανικής κατοχής είχε ιδρύσει την αντικομμουνιστική οργάνωση «Χ», ενώ είχε λάβει ενεργό μέρος στον Εμφύλιο Πόλεμο. Πολιτικός αρχηγός της ΕΟΚΑ ήταν ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος (1913-1977), μετέπειτα πρώτος πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Η έναρξη του αγώνα, όπως προαναφέρθηκε, ξεκίνησε τις βραδινές ώρες της 31ης Μαρτίου προς την 1η Απριλίου 1955, με επιθέσεις σε κυβερνητικά κτίρια, αστυνομικούς σταθμούς, τον ραδιοσταθμό και σε βρετανικό στρατόπεδο της Αμμοχώστου.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

Ἡ Ἑλλάς εἶναι δημοκρατικὴ

Ἰδιοῦχος: ΠΑΝΟΣ Β. ΚΟΚΚΑΣ
ΥΠΕΡΥΠΕΤΗΣ: ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΕΣ
Ἐ. ΑΠΕΡΥΠΕΤΟΛΟΓΕΣ ἢ ΠΑΡΑΒΑΙΝΩΣΑΝΤΩΝ: ΑΘΗΝΑΙ, ΓΑΛΛΙΑ: ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΕΡΒΙΑΣ 4

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ ἙΡΩΝΗ ἘΠΗΜΕΡΙΣ

ΠΕΡΙΟΧΕΣ Α', (ΚΑΤΟΧΗΣ) ΝΥΑ. 1-44. ΠΕΡΙΟΧΕΣ Β', ΑΡ. ΝΥΑ 210 ΤΙΜΗ ΑΡ. 150 (1.500)

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 21 ΙΟΥΛΙΟΥ 1955

ΟΙ ΚΥΠΡΙΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΝ ΜΕ ΑΠΟΦΑΣΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΝ ΚΑΤΑΚΤΗΤΗΝ

ΒΟΜΒΑΙ ΣΥΓΚΛΟΝΙΖΟΥΝ ΑΠΟ ΤΗΣ ΧΘΕΣ ΤΑΣ ΠΟΛΕΙΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

17 ΕΚΡΗΣΕΙΣ ΕΙΣ ΤΟ ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΝ, ΤΗΝ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΝ ΚΑΙ ΤΟΝ ΡΑΔΙΟΣΤΑΘΜΟΝ ΠΑΡΑ ΤΑ ΕΚΤΑΚΤΑ ΑΓΓΛΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

Ἐχρησιμοποίησαν ρόβδαι δυναμίτιδος, χητροβουθίδες καὶ «κάλυδοι Μολότωφ» ΤΟ ΑΚΕΛ ΑΠΟΔΟΚΙΜΑΖΕΙ ΤΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Ο ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΖΗΤΕΙ ΟΠΩΣ ΑΠΟΤΡΑΠΗ ΟΙΑ ΔΗΠΟΤΕ ΔΙΟΞΙΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΤΟΥ Ν. ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ

Ο ΑΣΑΝΔΟΣ ΠΡΟΪΚΕΤΟΥΡΓΕ ΤΟΥΣ ΕΙΣ Η ΑΡΑ ΤΟΥ ΕΠΙΘΥΜΕΙ «ΟΜΗΛΙΑΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΗΝ ΤΕΤΙΝΑ ΕΜΠΛΑ»

ΜΗΝΙΣΜΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΗΣ ΣΚΕΨΗΣ

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Εθνικού Κέντρου... (text continues)

Ο ΑΣΑΝΔΟΣ ΠΡΟΪΚΕΤΟΥΡΓΕ ΤΟΥΣ ΕΙΣ Η ΑΡΑ ΤΟΥ ΕΠΙΘΥΜΕΙ «ΟΜΗΛΙΑΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΗΝ ΤΕΤΙΝΑ ΕΜΠΛΑ»

Ο ΑΣΑΝΔΟΣ ΠΡΟΪΚΕΤΟΥΡΓΕ ΤΟΥΣ ΕΙΣ Η ΑΡΑ ΤΟΥ ΕΠΙΘΥΜΕΙ «ΟΜΗΛΙΑΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΗΝ ΤΕΤΙΝΑ ΕΜΠΛΑ»

Η πρώτη Προκήρυξη της ΕΟΚΑ

Η πρώτη προκήρυξη της ΕΟΚΑ κυκλοφόρησε την ίδια νύχτα και σαν στρατιωτικός αρχηγός της οργάνωσης υπέγραψε ο Γεώργιος Γρίβας Διγενής.

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ

Με την βοήθειαν τού Θεού, με πίστιν εις τον τίμιον αγώνα μας, με την συμπαράστασιν ολοκλήρου τού Ελληνισμού και με την βοήθειαν των Κυπρίων, αναλαμβάνομεν τον αγώνα διά την αποτίναξιν τού Αγγλικού ζυγού, με σύνθημα εκείνο το οποίον μάς κατέλιπαν οι πρόγονοί μας ως ιεράν παρακαταθήκην: “Ἡ τάν ἡ ἐπί τας”.

Αδελφοί Κύπριοι,

Από τα βάθη των αιώνων μάς ατενίζουν όλοι εκείνοι οι οποίοι ελάμπρυναν την Ελληνικήν Ιστορίαν διά να διατηρήσουν τήν ελευθερίαν των: οι Μαραθωνομάχοι, οι Σαλαμινομάχοι, οι Τριακόσιοι τού Λεωνίδα και οι νεώτεροι τού Αλβανικού έπους. Μάς ατενίζουν οι αγωνισταί τού 1821, οι οποίοι και μάς εδίδαξαν ότι η απελευθέρωσις από τον ζυγόν δυνάστου αποκτάται πάντοτε με το αίμα. Μάς ατενίζει ακόμη σύμπας ο Ελληνισμός, ο οποίος και μάς παρακολουθεί με αγωνίαν, αλλά και με εθνικήν υπερηφάνειαν. Ἄς απαντήσωμεν με έργα, ότι θά γίνωμεν “πολλώ κάρρονες” τούτων.

Εἶναι καιρός να δείξωμεν εις τον κόσμον, ότι εάν η διεθνής διπλωματία είναι άδικος και εν πολλοίς άνανδρος, η Κυπριακή ψυχή είναι γενναία. Εάν οι δυνάσται μας δεν θέλουν να αποδώσουν την λευτεριά μας, μπορούμε να την διεκδικήσωμεν με τα ίδια μας τα χέρια και με το αίμα μας. Ἄς δείξωμεν εις τον κόσμον ακόμη μιά φορά ότι και τού σημερινού Ἑλληνοζυγού “ο τράχηλος ζυγόν δέν υπομένει”. Ο αγών θα

είναι σκληρός. Ο δυνάστης διαθέτει τα μέσα και τον αριθμόν. Ημείς διαθέτομεν τήν ψυχήν, έχομεν και το δίκαιον με το μέρος μας. Γι' αυτό και θα νικήσωμεν.

Διεθνείς διπλωμάται, ατενίσατε το έργον σας. Είναι αίσχος εν εικοστώ αιώνι, οι λαοί να χύνουν το αίμα των διά να αποκτήσουν την λευτεριά των, το θείον αυτό δώρον, για το οποίον και εμείς επολεμήσαμεν παρά τό πλευρόν των λαών σας, και για το οποίον σείς τουλάχιστον διατείνεσθε ότι επολεμήσατε εναντίον τού ναζισμού και τού φασισμού.

Έλληνες, όπου και αν ευρίσκεσθε, ακούσατε την φωνήν μας: Εμπρός, όλοι μαζί για την λευτεριά της Κύπρου μας.

Ε.Ο.Κ.Α

Ο ΑΡΧΗΓΟΣ ΔΙΓΕΝΗΣ

«Τ' αντρειωμένου ο θάνατος, θάνατος δε λογιέται»

Κατά τη διάρκεια του αγώνα, η Βρετανία κράτησε αυστηρή στάση με στρατιωτικές επιχειρήσεις και εκτελέσεις.

Κατά τη διάρκεια του απελευθερωτικού αγώνα του 1955-59 για την απαλλαγή της Κύπρου από τον βρετανικό ζυγό, οι αποικιοκράτες κατασκεύασαν στις Κεντρικές Φυλακές της Λευκωσίας ένα μικρό κοιμητήριο που έμεινε στην Ιστορία με την ονομασία «Φυλακισμένα Μνήματα». Είναι ένας στενός χώρος δίπλα από τα κελιά των μελλοθανάτων και την αγχόνη, περιτριγυρισμένος από ψηλούς τοίχους με τεμάχια γυαλιών στο πάνω μέρος τους. Εδώ αποφασίστηκε, επί Κυβερνήτη Τζων Χάρντιγκ, να θάβουν τους απαγχονισθέντες καθώς και ηγετικές μορφές της Εθνικής Οργάνωσης Κυπρίων Αγωνιστών (ΕΟΚΑ) που σκοτώνονταν σε μάχες, για να μη μετατρέπονται οι κηδείες τους σε μαζικά συλλαλητήρια και μαχητικές διαδηλώσεις. Στα Φυλακισμένα Μνήματα είναι θαμμένοι δεκατρείς ήρωες μάρτυρες, από τους οποίους οι εννιά εκτελέστηκαν με απαγχονισμό στις Κεντρικές Φυλακές της Λευκωσίας, τρεις έπεσαν στο πεδίο της μάχης και ένας πέθανε σε στρατιωτικό νοσοκομείο, μετά τον τραυματισμό του σε μάχη. Το μοναδικό τους έγκλημα ήταν η αγάπη τους για την ελευθερία.

Οι εννιά απαγχονισθέντες, όλοι νέοι ηλικίας 19-24 ετών, με τη σειρά που εκτελέστηκαν:

1. Μιχαλάκης Καραολής, Ανδρέας Δημητρίου: Απαγχονίστηκαν μαζί στις 10.5.1956.
2. Ιάκωβος Πατάτσος, Ανδρέας Ζάκος, Χαρίλαος Μιχαήλ: Απαγχονίστηκαν μαζί στις 9.8.1956.
3. Μιχαήλ Κουτσόφτας, Στέλιος Μαυρομμάτης, Ανδρέας Παναγίδης: Απαγχονίστηκαν μαζί στις 21.9.1956.
4. Ευαγόρας Παλληκαρίδης: Απαγχονίστηκε στις 14.3.1957.

Στα Φυλακισμένα Μνήματα αναπαύονται τέσσερα ακόμα παλληκάρια της ΕΟΚΑ, που με την ηρωική τους δράση εξέπληξαν τους κατακτητές. Οι Άγγλοι αρνήθηκαν να δώσουν τις σορούς των ηρώων στις οικογένειές τους, φοβούμενοι τις λαϊκές εκδηλώσεις κατά την κηδεία τους. Τους έθαψαν στο κοιμητήριο των φυλακών όπως τους ήρωες της αγχόνης.

Οι τέσσερις ήρωες είναι οι ακόλουθοι:

Μάρκος Δράκος

Γρηγόρης Αυξεντίου

Στυλιανός Λένας

Κυριάκος Μάτσης

Σε τέσσερις τάφους του κοιμητηρίου των Κεντρικών Φυλακών οι Άγγλοι έθαψαν οκτώ νεκρούς, για εξοικονόμηση χώρου. Στον ίδιο τάφο βρίσκονται ανά δύο οι:

Ανδρέας Δημητρίου και Στυλιανός Λένας

Ανδρέας Ζάκος και Κυριάκος Μάτσης

Ανδρέας Παναγίδης και Μιχαήλ Κουτσόφτας

Γρηγόρης Αυξεντίου και Ευαγόρας Παλληκαρίδης

